

Valga linna 2010.a. eelarve

SELETUSKIRI

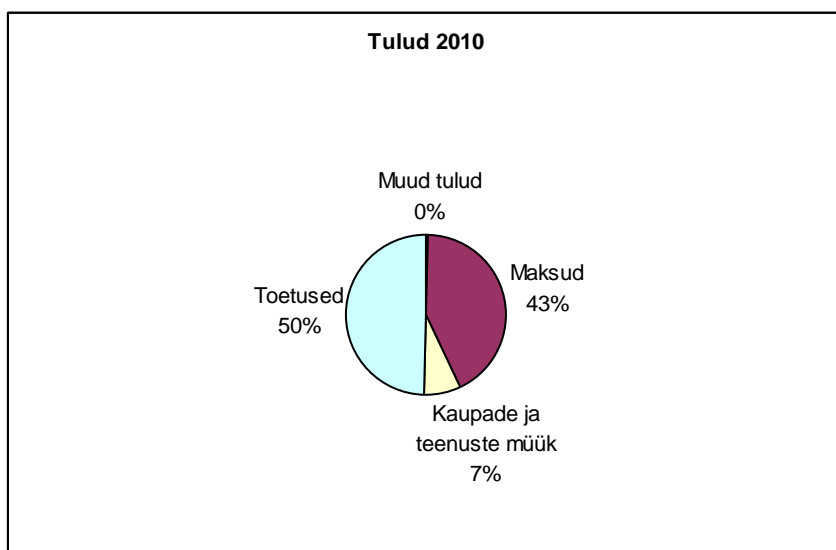
Valga linna 2010.a. eelarve koostamise aluseks on Riigi eelarvestrateegia 2010 – 2013, Valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni läbirääkimiste lõpp-protokoll 2010.a. riigieelarve osas ja Valga linna arengukava 2007 – 2013 ning juhitudakse Valla- ja linnaeelarve seadusest ja Valga linna eelarve koostamise, vastuvõtmise, muutmise ja täitmise korrast.

Valga linna prioriteetid 2010.a. on:

1. 2009.a ja varem rahastuse otsuse saanud projektide elluviimine ja lõpetamine:
 - Eesti – Läti Programmi projekt „Valga-Valka Atraktiivsuse suurendamine”
 - Norra ja EMP finantsmehhanismi projektid "Valga piirkonna omavalitsuste ühisteenuste pilootprojektina invatranspordi teenuse osutamine"
 - "Valga piirkonna omavalitsuste ühinemise analüüs ja strateegia"
 - Ühtekuuluvusfondi projekt vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitamiseks
 - Raudtee viaduktide kaasrahastamine
 - Valga Gümnaasiumi hoone renoveerimine
 - Lasteaed Buratino ühe korpuse soojustamine
2. Tasakaalustatud linna areng tegevuskulude kokkuhoiu foonil.
3. Tasuta bussisõit 70 ja vanemad pensionäridele
4. Tasuta koolitoidu säilimine 1-9 klassi õpilastele

1. TULUD

Tulude eelarve planeerimise aluseks on 2008 – 2009.a. tulude laekumine, planeeritud tegevused ja Rahandusministeeriumi prognoosid aastaks 2010.

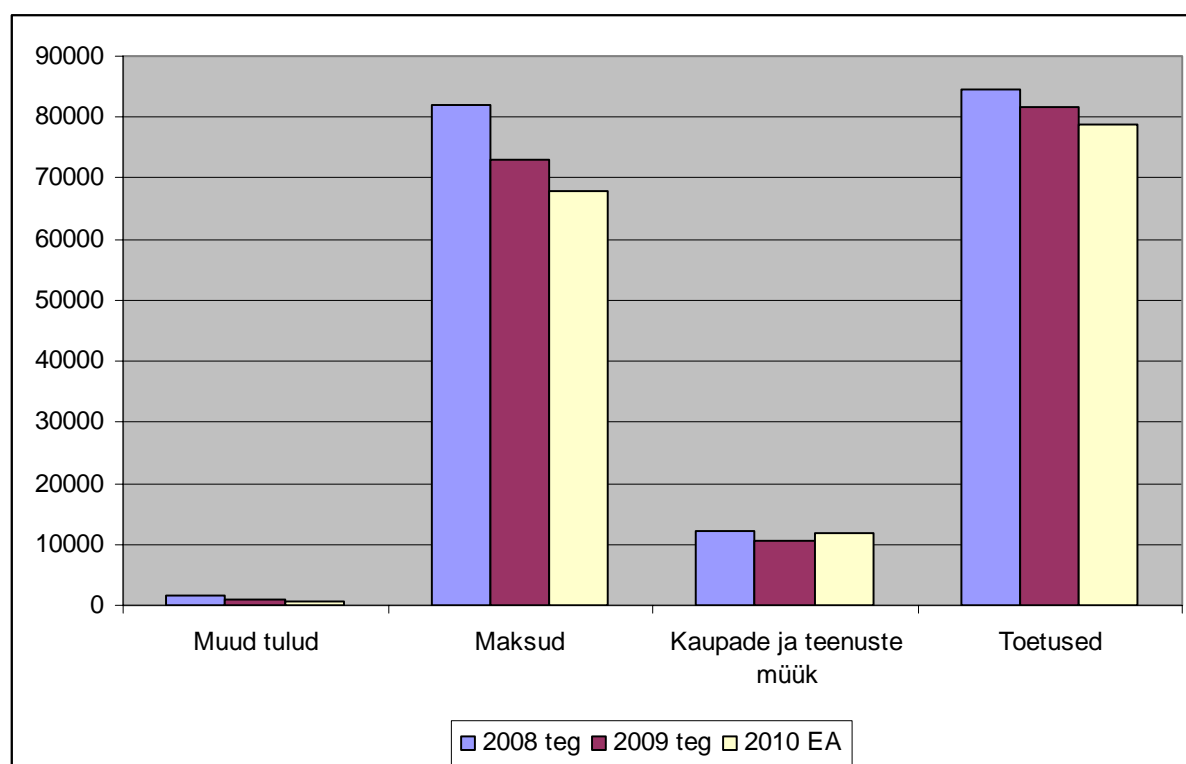

Võrreldes tulude dünaamikat, siis aastatel 2006 – 2008 toimus tulude pidev kasv. Aastaks 2009 planeeriti tulude seisakut, tegelikult aga hakkasid tulud oluliselt vähenema ja 2010.aastaks planeeritakse jätkuvat tulude langust.

tuhandetes kroonides

	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Võrreldavad tulud kokku	180 379	180 000	166 393	159 044	-12%	-4%

Kõige enam langevad maksutulud. Võrreldes 2009.a. esialgse plaaniga koguni 18% Aasta jooksul korrigeeritud eelarvega võrreldes aga 12% Toetused riigilt vähenevad 8% kaupade ja teenuste müük ja muud tulud vähenevad 3%.

1.1. Maksud

1.1.1 Füüsilise isiku tulumaks

Füüsilise isiku tulumaksu eraldati kuni 31.03.2009 omavalitsustele 11,9% omavalitsuse elanike registrisse kantud maksumaksjate maksustatavast tulust. Alates 01.04 2009 on selleks 11,4%. Tulenevalt sellest laekus 2009.a. esialgselt plaanist oluliselt vähem üksikisiku tulumaksu. Süveneva tööpuuduse kasvu ja reaalpalka vähenemise tulemusel ning arvestades, et tulumaksu eraldatakse 2010.aastal omavalitsustele ka 11,4% maksumaksjate maksustatavast tulust, siis on eelarvesse planeeritud tulumaksu tegeliku laekumise vähenemine 2010.aastal veel 7%

1.1.2 Maamaks

Maamaksu laekumine on Valga linnas viimastel aastatel stabiilne olnud – selle eelduseks on püsiv maamaksu määr – 1,7% maa maksustamise hinnast. See ei muutu ka 2010.aastal, jäädes 2009.a. prognoositud tasemele.

1.1.3 Reklaamimaks

Reklaamimaks on maks, mida laekub linna eelarvesse vähe. Reklaamimaksu reguleerivat seadusandlust muudeti 2009.aastal ja seosel sellega tõusis maksu laekumine kahekordseks. Sellise kasvuga on reklaamimaks ka 2010.aasta eelarvesse planeeritud.

1.1.4 Teede ja tänavate sulgemise maks

Teede ja tänavate sulgemise maksu laekumised on üksiklaekumised ja väga väikeses mahus, mistõttu neid eelarvesse kavandatud ei ole.

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Maksud	82083,2	81930	73166,9	67870	-17%	-7%
Füüsilise isiku tulumaks	80556,6	80500	71563,9	66400	-18%	-7%
Maamaks	1497,6	1400	1516	1400	0%	-8%
Reklaamimaks	16,9	30	76,5	70	133%	-8%
Teede ja tänavate sulgemise maks	12,1		10,5			

1.2. Kaupade ja teenuste müük

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Kaupade ja teenuste müük	12186	12191	10636,1	11709,1	-4%	10%
Riigilõiv	224,9	200	245,4	220	10%	-10%
Laekumine haridusasutuste majandustegevusest	3946,1	4091	3514,2	3919,1	-4%	12%
Laekumine kultuuriasutuste majandustegevusest	443,2	450	439,2	450	0%	2%
Laekumine kommunaalmajandusest	286,1	350	414,8	420	20%	1%
Laekumine metsandusest	690,7	1000	263,4	700	-30%	166%
Lastekodu teenuse müük	4859,7	4200	3979,4	4100	-2%	3%
Üüri ja renditulud	1735,3	1900	1779,7	1900	0%	7%

Kaupade ja teenuste müügist laekub suur osa eelarvesse omalaekumistena – näiteks lastevanemate poolt tasutud toiduraha ja õppekulud lasteaedades, ringitasud ja eelkooli õppemaks koolides, ürituste piletitulu jms. Need summad lülitatakse eelarvesse Volikogu poolt kehtestatud korra kohaselt laekumise hetkel ja algselt neid ei planeerita.

Planeeritud tuludest suurenevad haridusteenuste müük – lisandunud on 2 uut lasteaiarühma ja laste arv on suurenenud. Tulu metsandusest võrreldes eelmise aasta eelarvega väheneb, aga võrreldes tegeliku laekumisega suureneb – aasta 2009 oli ilmastiku seisukohalt metsa korrastamiseks ebasoodus, eeldatakse et 2010.a. on edukam ja tulu laekub ka rohkem.

1.3. Toetused

Toetustest on algselt eelarvesse planeeritud Riigi tasandusfondi eraldised - §5 lg 1 all on toetus omavalitsuste tulubaasi ühtlustamiseks ja §5 lg 2 all on riiklikud hariduseraldised, koolitoidu dotatsioon, toimetulekutoetus, sotsiaaltoetuste haldamise kulud ja puudega lapse hooldajatoetuse vahendid. 2009.aastal kaotati toetus lasteaednike palkade ühtlustamiseks.

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Toetused	84491,8	85329	81681,6	78739,4	-8%	-4%
Tasandusfond §5 lg 1	40746	43324	38119	36952	-15%	-3%
Tasandusfond §5 lg 2	43745,8	42005	43562,6	41787,4	-1%	-4%

Toetused on eelarvesse planeeritud Rahandusministeeriumi prognooside alusel. Teised toetused lülituvad eelarvesse sihtsummadena laekumise hetkel

1.4. Muud tulud

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Muud tulud	1629,7	550	908,8	725	32%	-20%
Vara müük	0	100	16,5	100	0%	506%
Intressid hoiustelt	1531,3	375	435,1	200	-47%	-54%
Laekumine vee erikasutusest	31,4	25	32,6	25	0%	-23%
Muud tulud	67	50	424,6	400	700%	-6%

Muude tulude osatähtsus linna eelarve tuludes on väga väike, moodustades 0,4% kõikidest tuludest. Samas nende planeerimine on raske. Vara plaanilist müüki linn ei teosta – müüki läheb reeglina pärandina saadud vara ja vanad sõidukid. 2008.aastal vara ei müüdüd. 2009.aastal müüdi 1 korter ja 1 sõiduauto. Intressitulu sõltub raha hulgast arveldusarvetel. 2008.a. oli linnal vabu vahendeid arvetel palju, kuid hoiused 2009.aastal vähenesid oluliselt ja 2010. aastaks vähenevad veelgi. Muude tulude alla on alates 2009.aastast lisandunud keskkonna saastetasu, mida varasemalt ei planeeritud, sellest ka nende tulude hüppeline kasv. Laekumine vee erikasutusest on Rahandusministeeriumi poolt planeeritud ja teised muud tulud – peamiselt regressnõuded – ühekordse iseloomuga.

2. KULUD

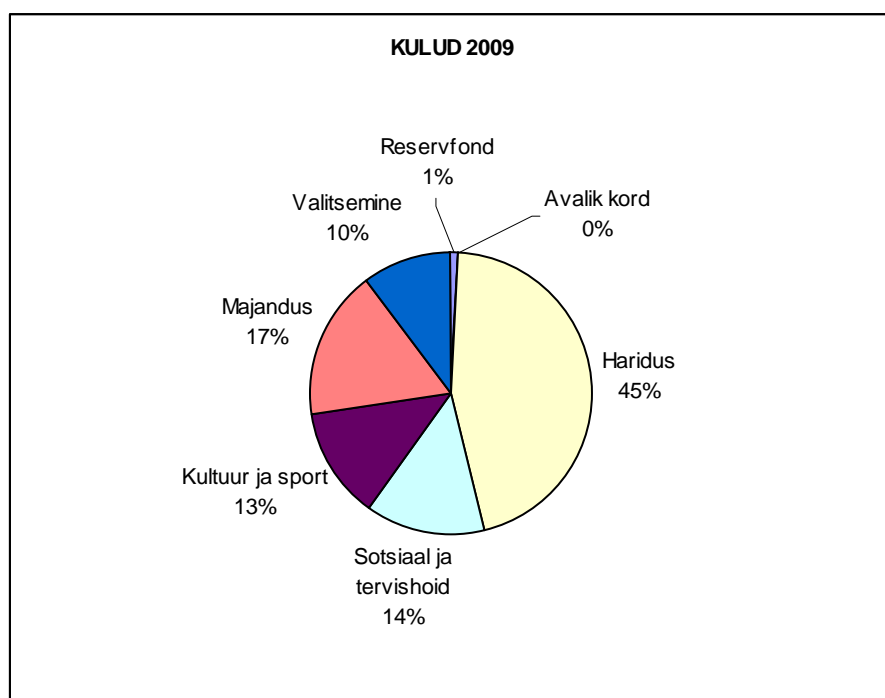
	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Võrreldavad kulud kokku	179 890	182 855	170 016	162 367	-11%	-4%

Eelarve on koostatud kassalise eelarvena. Omatulud ja sihtotstarbelised laekumised lülitatakse nii tulu kui kulueelarvesse nende laekumise hetkel ja algselt neid ei planeerita. Valga linna 2010.aasta eelarve on oma olemuselt säästueelarve. Kõikides valdkondades on tegevuskulusid ja kulusid personalile vähendatud. Kulusid on planeeritud põhimõttel, et linn oleks ka edaspidi jätkusuutlik – kõik jooksvad kulud kaetakse aasta jooksul laekuvate tuludega ja samas kaetakse ka see osa finantseerimistingutest mis puudutab kohustuste tagasimaksmist.

	tuhandetes kroonides					
Kulu liik	2008 eelarve	2009 eelarve	kasv	2010 eelarve	kasv	
Personalikulud	95160	98718,5	3,7%	86554,4	-12,3%	

Halduskulud	7466,9	8781,3	17,6%	8395,5	-4,4%
Tegevuskulud	77663,9	75355,1	-3,0%	67417,1	-10,5%

Kulude valdkondade arvestuses on suurenenud sotsiaalvaldkonna osatähtsus 2009.aastal oli 12% 2010.aastal – 14% kõikidest kuludest. Suure töötuse ja palkade vähenemise tõttu on kasvanud sotsiaaltoetust vajavate isikute arv. Ka kulud haridusele osatähtsus on suurenenud 1%. Vähenenud on kultuuri, spordi ja valitsemiskulude osatähtsus. Kulud majandusele on jäänud protsentuaalselt samaks, aga uue kuluna on veetrasside ehitamise finantseerimine (töid teostab AS Valga Vesi) ja jäätmejaamaga seotud kulud keskkonnakuludes.

4.1. Valitsemine e. üldised valitsussektori teenused

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Üldised valitsussektori teenused	18833,4	19787,3	17977	16498,6	-17%	-8%
Volikogu	778,1	867,5	736,1	810,7	-7%	10%
Üldvalitsemine	14775,5	15346,4	14126,8	13076,9	-15%	-7%
Liikmemaksud	183,3	209,2	200,2	157,7	-25%	-21%
Ühistegevuse kulud	818	896	942	708,4	-21%	-25%
Valimised		223,3	214,4		-100%	-100%
Laenude teenindamine	2278,5	2244,9	1757,5	1744,9	-22%	-1%

Kulud üldvalitsemisele on oluliselt vähenenud. Personalikuludes on ette nähtud kõikide ametnike reaalpalga vähenemine 5%. Kõikides tegevuskulu liikides on samuti vähenemine. Ka sellised organisatsioonid nagu Linnade liit ja Omavalitsuste liit on oma eelarveid vähendanud, mistõttu ka kulud liikmemaksudele vähenevad.

Laenude teenindamiseks kulu oluliselt ei muutu – kuigi laenu jääk väheneb, siis on plaanis uute laenude võtmine – seega intressikulud jäävad sarnaseks 2009.aastale.

4.2. Avalik kord.

Avaliku korra tagamise finantseerimine ei kuulu omavalitsuse otseste kohustuste hulka. Linn aga on huvitatud turvalisusest oma territooriumil ja jätkuvalt toetatakse politseiga koos jalgsipatrullimist teostavaid kaitseliitlasi – küll aga 5% väiksemas mahus kui 2009.aastal.

4.3. Majandus, keskkonnakaitse ja kommunaalmajandus

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Majandus kokku	21879,9	20678,9	22648,8	28310,7	37%	25%
Majandus	5787,7	4012	3427,5	12042	200%	251%
Keskkonnakaitse	428,9	416	557,9	854	105%	53%
Kommunaalmajandus	15663,3	16250,9	18663,4	15414,7	-5%	-17%
Osalemine projektides		9500		300	-97%	

2.3.1 Majandus

Majanduse eelarve sisaldab kulutusi:

- Maakorraldusele – munitsipaalmaade mõõdistamine, geodeetiliste uurimistöde läbiviimine, teostusmõõdistamised jms.
- Planeerimisele – ekspertiiside tellimine, projektide hindamine, teadete avaldamine, ehitus- ja remondikäigu jäädvustamine jms;
- Linnavara haldamisele - linnavara kindlustamine, valve (s.h videovalve) inventariseerimine, käidukorralduse tellimine, kalmistute haldamine, linnale kuuluvate korterite haldamine, lagununud ehitiste lammutamise korraldamine jne;
- Metsandusele – linna metsa majandamine ja sellega seotud tööde tellimine ja järelevalve;
- Raudteejaamale ja rannavalvele – raudteejaama hoone korrasoleku tagamine ja rentnikega lepingute sõlmimine ja koostöö, rannavalve organiseerimine, vajalike töövahendite soetamine ja rannapaviljoni ülalpidamiskulud.
- 2010.aastast ka kulutusi veetrasside väljaehitamisele kaasaaitamiseks

Tulenevalt viimasest on kulutused majandusele 2010. aastal oluliselt suuremad kui varematal aastatel. Ühtekuuluvusfondilt saadakse välisabi uute vee ja kanalisatsioonitrasside rajamiseks. Valga linn osaleb omafinantseeringu katmisel 2010.aastal 8968,6 tuhande krooniga.

2.3.2 Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse sisaldab kulutusi Valga Piirkonna Keskkonnakeskuse osamaksudeks, Pedeli paisjärve veeproovide võtmiseks, ohtlike jäätmete käitlemiseks. Alates 2010.aastast on lisandunud kulud jäätmejaama tööhoidmiseks, sellest ka kulude protsentuaalselt suurem kasv.

2.3.3 Kommunaalmajandus

Kommunaalmajandus sisaldab kulutusi heakorrale ja linnasauna ülevalpidamiseks. Heakorralikulud sisaldavad kulutusi liikluskorraldusele, teede- ja tänavate korrashoiule, linna bussiliikluse korraldamisele, tänavavalgustusele, haljastusele, hulkuvate loomade püüdmisele

ja loomade varjupaiga teenuse korraldamisele, samuti linna garaazide ülevalpidamise kulud. Personalikulude all on vahendid tänavate koristajatele, autojuhile, bussijuhile ja hooajatöötajatele.

Heakorra eelarve ilma personalikuluta ja garaazi majanduskuludeta

kroonides

	2009.a.	2010.a.
EELARVE KOKKU:	11 520 500	10 934 031
Prügivedu 05100 / 5512, 55119, 5515	470 000	290 000
WC rent suvekuudeks 5 tk ja hooldus	60 000	40 000
Prügikastide remondid	10 000	0
Prügitalongid	400 000	250 000
Haljastus 05400 / 5512, 55119, 5515	700 000	500 000
Haljastusele vajalik materjal (muld, väetised, seemned)	40 000	40 000
Haljasalade remont ja kändude juurimine	50 000	40 000
Taimne materjal	100 000	100 000
Puude pügamine	100 000	100 000
Avariipuude lõikus	200 000	100 000
Suurte puude kujunduslõikus ja II järjekorra harvendus- ja kujundusraied	40 000	40 000
Lepingulised tööd (lillede kastmine ja haljasalade hooldus)	100 000	50 000
Töövahendid	30 000	30 000
Uued pingid ja väikevormid	40 000	0
Tänavate korrashoid 04510 / 5512	4 107 000	4 084 560
<i>Aastaringne hooldus</i>	3 567 000	3 794 560
<i>Aukude lappimine</i>	300 000	100 000
<i>Tellimustööd</i>	80 000	60 000
Töövahendid (rehad, luuad, labidad, talveliiv)	160 000	130 000
Tänavavalgustus 06400 / 1551, 5512	1 600 000	1 550 000
<i>Elektrienergia</i>	1 200 000	1 150 000
<i>Hooldus ja remont</i>	400 000	400 000
Liikluskorraldus 04511 / 5512, 5515	256 000	200 000
Teekattemärgistus	120 000	120 000
Künnised tänavale	36 000	
Liiklusmärgid	100 000	80 000
Muud kulud 06605	1 867 000	1 302 921
<i>Kütus</i>	220 000	220 000
Buss	75 000	75 000

<i>Tehnika remont ja varuosad, kindlustused</i>	160 000	160 000
Buss	50 000	0
<i>Inventar</i>	70 000	0
<i>Avariitööd (valgus, liiklus, teed, sadevesi)</i>	151 500	100 000
<i>Ajalehekuulutused</i>	15 000	8 000
Liising		
Buss	60 800	66 793
Auto	55 000	51 307
Veoauto	105 000	105385
Traktor	234 700	236436
<i>Asendustäitmised</i>	70 000	20 000
<i>Sadevee kaevude puhastus</i>	400 000	60 000
<i>Jõulud</i>	200 000	200 000

Hulkuvad loomad 06603 / 4528	300 000	300 000
Hulkuvad loomad	300 000	300 000

Linnatransport 04512 / 40, 4500	2 220 500	2 706 550
Bussiliikluse dotatsioon	2 220 500	2706550

2.3.4 Osalemine projektides ja projekteerimine

Selle kuluvaldkonna alt eraldatakse vahendeid rahastamist leidnud projektide linnapoolse omaosaluse katmiseks ja projektide ettevalmistamiseks vajalike projekteerimistöde tellimiseks, linnavalitsuse korralduse alusel. Peale korralduse vastuvõtmist toimub eelarve ümberpaigutumine vastava valdkonna kuludesse kus projekt rahastamise leidis. Seepärast ei ole võimalik ka näidata selle valdkonna tegelikku kassakulu. 2010. aastaks on valdkonna kuludes suur vähenemine. 2009.aastal kaeti need kulud 2008.a. eelarve jääkide arvelt. 2010.aastal lõpetatakse peamiselt 2009.aastal alustatud projekte ja nende rahastamine on osaliselt toimunud 2009.aastal ja osa saabub 2010. aastal sihtsummadena. Omaosalused finantseeritakse kas täiendavalt võetavate laenude või 2009.a. eelarvejääkide arvelt.

Projektide omafinantseeringu vajadus:

Projektid	Vajadus	tuhandetes kroonides	
		Kohustus 2010	Hetkel EA-s
Eesti-Läti Programmi projekti "Valga-Valka atraktiivsuse suurendamine" omafinantseering	1 070	1 070	300
Norra ja EMP finantsmehhanismi projektide "Valga piirkonna omavalitsuste ühistegevuste pilootprojektina invatranspordi teenuse osutamine" ning "Valga piirkonna omavalitsuste ühinemise analüüs ja strateegia" omafinantseering	210,9	150	
Juhul kui Jaani kiriku renoveerimise projekt saab Piirkondade Konkurentsivõime tugevdamise Programmist toetust, siis on omafinantseerimiseks vaja kokku kuni 3 750 000 krooni, millest 2010. aastal u. 1	1 500		

500 000 krooni			
Eesti-Läti Programmi projekti "Promotion of the use of sustainable and low energy buildings and constructions in Latvia and Estonia" omafinantseering	130	130	
Muude toetust leidvate projektide omafinantseering: Valga kompetentsikeskus sotsiaal- ja haridusvaldkonna projektid	500		
Valga Gümnaasiumi rekonstrueerimise omafinantseering	20 000	10 000	
EVR Infra viaduktide projekti sihtfinantseerimine	5 000	5 000	
AS Valga Vesi ÜF projekti sihtfinantseerimine	8 968,6	8 968,6	8 968,6
Valga-Valka turistide külastuskeskuse ehituse omafinantseering (kogumaksumus 18 000 000)	3 000		
Lasteaed Buratino fassaadi renoveerimine	500	500	
	40 879,5	25 818,6	9 268,6

2.4 Vabaaeg, kultuur ja sport

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Vabaaeg, kultuur, sport	27912,6	26628,9	26168,6	20594,2	-23%	-21%
Sport	10475,8	9486,7	9444,2	6235	-34%	-34%
Kultuuriasutused	14275,4	14825,7	14096,8	12646,2	-15%	-10%
Kultuuriüritused ja kollektiivid	3161,4	2316,5	2627,6	1713	-26%	-35%

2.4.1 Sport

Spordi kuluvaldkonna all on kulud SA Valga Sport finantseerimiseks, sportimisvõimaluste loomiseks linnas asuval erinevatel mänguväljakutel (talvel ka suusaradade tegemine ja uisuväljaku korrashoidmine) ja ekstreemspordihallis, spordiürituste korraldamise kulud ja spordiklubide (MTÜ-de) finantseerimine – prioriteediga – noortesport.

Kulud spordile on vähenenud tänu 2008-2009 toimunud investeeringutele – uuendati jalgpalliväljak, spordihalli soetati pingid. 2010. aastaks investeeringuid ei planeerita.

Spordiürituste rahastamine sisaldab kulutusi üritustele ja tegevustele:

- Jaanikese motokrossi üritused
- Perepäev (atraktsioonid + mängude läbiviimine)
- Linnapäevade paadiralli
- Võrre võidusõit
- Valga rahvamatkade seriaal
- Priimetsa tervisetundide sügis- ja kevadseriaal
- Valga Rullisari
- Orienteerumispäevakud
- Paju lahingu jooks
- Loskutov Cup 2009
- Tõrva-Valga maanteejooks
- 19. Mardijooks
- Livonia Cup 2009 korvpalliturniir
- Linna MV harrastatavatel spordialadel

Auhinnad, karikad, diplomid

Lisaks toimuvad üritused, mida korraldavad spordiklubid.

2.4.2 Kultuuriasutused

Valga linnas tegutsevad linna eelarvel olevad Valga Muusikakool (MK), Valga Kultuuri- ja Huvialakeskus (KHK) koos Avatud Noortekeskusega (ANK) ja kulutustega Kinole, Valga Keskraamatukogu (RK) ning siia liigitub ka Valga Raekoda kui muinsuskaitseobjekt oma ülalpidamiskuludega. Alates 2009. aastast on osalisel linna toetusel SA Isamaalise Kasvatuse Püsiekspeditsioon (muuseum). 40% kulutustest kattis 2009.a. Siseministeerium. 2010.aasta rahastamine ministeeriumi poolt ei ole veel otsustatud. Linn omapoolset finantseerimiste ei planeeri suurendada.

Valga Muusikakoolis õpib 01.11.2009 seisuga 217 õpilast ja Valga Kultuuri- ja Huvikeskuses käib ringides ~220 last nendest 30 - 40 mitmetes ringides. Nendes asutustes õppimine on tasuline – Muusikakoolis olenevalt õppemahust 100.-, 150.- või 200.- krooni kuus ja huviringis 50.- krooni kuus. Lapsed kes käivad mitmes huviringis tasuvad ühekordse kuumaksu. Vaatamata sellele, et nimetatud õppemaksud kehtestati 1997.aastal, ei kavatse linn neid 2010. aastal muuta.

Kultuuriasutuste kulutusi on vähendatud üldistel alustel kogu linna asutustega, ainult KHK ringijuhtide palgavahendeid on vähendatud rohkem – senise 12 kuupalga asemel on eraldatud 10 kuu palka, kuna ringijuhid töötavad tähtajalise lepingu alusel – suvekuudel ei tööta.

Raamatukogul on vähendatud kulutusi teavikute soetamiseks kuna kirjastused pakuvad vähem uudiskirjandust.

2.4.3 Kultuuriüritused ja –kollektiivid

2010.aastal on kulutusi kultuuriüritustele ja kollektiividele vähendatud. Toetust saavate kollektiivide arv ei ole muutunud. Kultuurikollektiivide kuluks on ka Valga Jaani kiriku organisti tasustamise osaline finantseerimine.

Ürituste rahastamine sisaldab

- esinejate honorarid koos maksudega,
- päeva-ja komandeeringukulud,
- transportkulud
- külaliskollektiivide ja esinejate vastuvõtukulud (majutamine ja vajadusel toitlustamine, lilled jne.);
- ürituse korraldamiseks vajaminevad töömaterjalid,
- arvutil tehtavad reklaamtrükiste kulud (tint, tahm, paber jne.);
- kunstnikutarbed reklaamitööks,
- kutsete, voldikute, infolehtede tarbeks minev materjal;
- reklaamiga seonduv kulu (ajaleht, raadio, tänavaloosungid, materjalid jne.);
- üritusteks ruumide kujundamisega seotud kulud,
- vajadusel juurdetellitav heli-ja valgustehnika,
- rendid (lava, telgid jne.);
- fotojäädvustus,
- auhinnad, autasud, meened jne;
- tasu autorikaitsele,
- näituste, workshop`ide ettevalmistus-ja läbiviimiskulud.

2010.aastaks on planeeritud

Traditsiooniks saanud üritused:

Linnapea vastuvõtt kultuurialastele mittetulundusühingutele	17 500
Valgamaa koolitants	3 000

Rahvusvaheline laste-ja noorte klaveriansamblite festival	5 000
Iseseisvuspäeva üritus	12 000
Sõbrapäeva üritus noortele	18 000
Valga linna laste lauluvõistlus "Valga laululaps"	12 500
Kevadpidu	46 000
Mini Play Back Show	4 000
Laste-ja noorte lilleseadevõistlus "Kassikäpp"	8 300
Valga maakonna tantsupeo kollektiivide transportkulu	5 000
Laste-ja noortekollektiivide kontserdid mais ja detsembris	7 000
Lastekaitsepäeva tähistamine	12 000
Valga-Valka linnapäevad. Koostöö Valka linnaga.	220 000
Jaaniõhtu	43 000
II rahvusvahelised sõjaajaloo päevad	30 000
Koolijütsi päevad	27 000
Kultuurikeskuse huviringide avatud uste päev	15 000
Mihkliturg ja simman	35 000
Paintball	10 000
Lõimumispäev Valga eesti ja vene gümnaasiumi noortele	17 000
Koolimood	4 000
Valga 19. Kunstikuu	28 000
Valga Pöff	28 000
Laste jõulupäevad	20 000
Tulede süütamine kultuurikeskuse esisel oleval linna jõulukuusel	6 800
Aastalõpu pidu	50 000
<i>Sariüritused:</i>	
Teatrietenduste vastuvõtt	12 900
Tippkultuuri toomine Valka, klassikamuusika kontserdid linna erinevates kontsertpaikades (garantiisummad, honorarid, vastuvõtukulud).	43 000
Kunstinäitused, õpitoad	10 000
Eakate juubilaride pidu	20 000
Riiklike pühade tähistamine	5 000
Kultuuritöötajate täiendkoolitus	10 000
Kvartali kultuurivoldikud	8 000
Ajalehes "Valgamaalane" kultuurikava	13 000
Laste lusikäritus	50 000
Muud (kolmanda sektori projektide toetus)	12 000
Noorteüritused noortekeskuses	5 000

Suur osa kultuuriürituste eelarvesse lisandub aasta jooksul projektitöö tulemusena (Põhiliselt Kultuurkapitalist), sponsoritelt ja piletitulust.

2.5 Haridus

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Haridus kokku	80192,9	82666,8	79919,2	73382	-11%	-8%
Lasteaiad KOV	22984,8	22543,1	23818,2	19765,3	-12%	-17%
Lasteaiad Riik	140,7	161	129,6	214	33%	65%
Koolid KOV	25996,9	26559,3	25401	23445,7	-12%	-8%

Koolid Riik	31070,5	32859,4	30570,4	29400	-11%	-4%
Haridusinvesteeringud		544		557	2%	

2.5.1 Lasteaiad (koolieelsed lasteasutused)

Valga linnas tegutseb 4 lasteaeda ja nendes käib kokku 01.11.2009.a seisuga 600 last. Lasteaedade eelarvete koostamiseks on välja töötatud alused, millised on kooskõlastatud asutuste juhtidega ja Volikogu hariduskomisjoniga:

- Palgafond = Miinimumpalk 4350.- . Palgavähendus -200 krooni igale ametikohale. Ja veel täiendav kokkuhoid 5%. Asutusel on eelarves 12. kuu palk
- Sotsiaalmaks 33% palgafondist ja 68,5% erisoodustustest
- Erisoodustus = töötajate arv x 100.-
- Töötuskindlustus 1,4% palgafondist
- Bürookulud = 1900.- asutusele
- Ajakirjanduse tellimine = 1900.- krooni asutusele
- Sidekulu = ühe kuu abonementmaks x 12 + kõnedeks 10500.-
- Küte, elekter, vesi tegeliku kulu järgi, valve, signalisatsioon ja hooldus lepingu järgi + 1400.- kr. eriolukordadeks
- Ruumide korrashoid = hoone pind x 12.- + laste arv x 14.-
- Territooriumi korrashoid = 2900.- asutusele + kui territooriumi pind üle 5000m2 siis iga täiendava 5000m2 eest + 900.-
- Jooksev remont = hoone pind x 9.-
- Isikliku auto kasutamise kompensatsioon = 11000.-
- Inventar = laste arv x 110.-
- Pesu pesemine = laste arv x 130.- (s.o. 1,0 kg x 12.- x 11kuud=130.-)
- Ravimid ja hügieenitarbed = laste arv x 29.-
- Personali koolitus = 6700.- krooni asutusele
- Muud kulud (üritused ja esinduskulud) = 4700.- + laste arv x 10.-
- Infotehnoloogia = 9700.- asutusele
- Toitlustamine 6.45 söimelapse ja 7.95 aiarühma lapse kohta lausdotatsioon.
- Eelarvesse ei ole lülitatud õppekulud ja osa toidukulud – need kaetakse lastevanemate poolt.

Lasteaedade ühisfinantseerimisega kaetakse osaliselt laste toitlustamine 6.45 söimelapse ja 7.95 aialapse kohta toidupäevas (lausdotatsioon tegelikult toitlustatud päevade eest).

Riigieelarvelistest vahenditest kaetakse lasteaiapedagoogide täiendõppe kulud riigi poolt etteantud mahus.

2.5.2 Põhikoolid ja gümnaasiumid

Valgas on linna eelarvel 2 gümnaasiumi – Valga Gümnaasium ja Valga Vene Gümnaasium (VG ja VVG), põhikool – Valga Põhikool (PK) ja täiskasvanute gümnaasium – Valga Kaugõppegümnaasium (KÕG). Seisuga 01.11.2009 õpib koolides kokku 1670 õpilast, nendest põhikooliastmes 1319 last. Klassikomplekte on kokku 74. Kõikidele põhikooli astmes käivatele õpilastele tagatakse tasuta koolitoit ja jätkub koolipiima programm. Toidupäeva maksumus on kõikides koolides 20.- krooni.

Koolide eelarve koostamisel on aluseks:

- Palgafond = Miinimumpalk 4350.- . Palgavähendus -200 krooni igale ametikohale. Ja veel täiendav kokkuhoid 5%. Asutusel on eelarves 12. kuu palk ja ringijuhtide normkoormused 24 ja pikapäevarühma õpetajatele 35 tundi nädalas
- Sotsiaalmaks 33% palgafondist ja 68,5% erisoodustusest

- Töötuskindlustus 1,4% palgafondist
- Erisoodustus = töötajate arv x 100.-
- Bürookulud = 7700.- + õpilaste arv x 33.- MK, KÕG 3800.- + õp.arv x 24.-
- Ajakirjanduse tellimine PK = 4800.- , G = 5700.-, KÕG = 1900.-, MK = 2900.-
- Raamatud raamatukogule = 2900.- + õpilaste arv x 95.-, MK = 75.-
- Postikulu = 2900.- asutusele, KÕG = 1400.-, MK 1400.-
- Sidekulu = Kuu abonementmaks X 12 + kõnedeks 17500.-, KÕG, MK = 9700
- Küte, elekter, vesi tegeliku kulu järgi, valve, signalisatsioon ja hooldus lepingu järgi + 1400.- kr. eriolukordadeks
- Ruumide korrashoid = hoone pind x 14.-
- Territooriumi korrashoid = 2900.- asutusele + kui territooriumi pind üle 5000m2 siis iga täiendava 5000m2 eest + 900.-
- Jooksev remont = 9700.- + hoone pind x 14.-
- isikliku auto kasutamise kompensatsioon MK = 10000.- , KÕG = 5500.-
- Inventar = 19400.- (MK=9700, KÕG=4800) +õpilaste arv x 97.- + klassikomplektide arv x 970.-
- Lähetused MK = 7700.-
- Infotehnoloogia = 19400.- (KÕG ja MK 9700.-) + E-kool + klassikomplektide arv x 1400.-
- Õppevahendid = õpilaste arv x 97.- + klassikomplektide arv x 480.-
- Ravimid ja hügieenitarbed = õpilaste arv x 63.- MK ja KÕG 44.-
- Personali koolitus = PK =11500.-, G = 13000.- KÕG = 2900.-, MK = 33000.-
- Esinduskulud 9700.- KÕG 3400.-
- Üritused = õpilaste arv x 24.- krooni; MK = 9700.-

Koolide õpetajate personalikulu, õpikute, töövihikute ja täiendkoolituse kulud kaetakse riieelarvelistest vahenditest. Personalikulude jagamise aluseks on klassikomplektide arv koolis - lisaks arvestatakse tundide normkoormusi klassides, juhtimiskulusid, erivajadusi ja keelekümbeluse kulutusi. Õpikute ja töövihikute jagamise aluseks on õpilaste arv ja täiendkoolituse jagamise aluseks pedagoogide arv koolis.

Hariduse ühisfinantseerimisena on palgal 3 sotsiaalpedagoogi, logopeed ja liikumispedagoog. Logopeed teenindab kõiki logopeedilist abi vajavaid lasteaialapsi, liikumispedagoog aga rühihäiretega lapsi koolides ja kuna ta on meditsiinilise haridusega siis konsulteerib ta ka spordiklubides käivaid lapsi. Majanduskulude all on toiduproovide võtmine koolisööklatest, koolihoonete akende pesu ühishankena, koolide aastaraamatute väljaandmine, haridustöötajate tervisekontroll ja haridusürituste korraldamine.

Seadusest tulenevalt tuleb omavalitsusel tasuta enda elanikeregistris olevate, aga teistes omavalitsustes õppivate ja lasteaedades käivate laste hariduskulud. Osalemine hariduskuludes eelarve jääb 2009.a. tasemele – kuna ka teistes omavalitsustes kulud haridusele ilmselt oluliselt ei suurene ja õpilaste arvud vähenevad.

2.6 Sotsiaalne kaitse ja tervishoid

	tuhandetes kroonides					
	2008.a tegelik	2009.a. EA	2009.a. tegelik	2010.a. eelarve	EA kasv	Tegel. Kasv
Sotsiaalne kaitse ja tervishoid	20630,6	21451	21816	22200,6	3%	2%
Hoolekandeaasutused	7969,3	8256,1	7482,3	7267,7	-12%	-3%
Toetused ja teenused	11702,7	13016,1	14244,6	14842,3	14%	4%
Tervishoid	958,6	178,8	89,1	90,6	-49%	2%

2.6.1 Hoolekandeaasutused

Valga linna eelarvest ostetakse üldhooldekodu teenust Valga Linna Hoolekandekeskusest, tegutseb Valga Linna Töötute Aktiviseerimiskeskus ja Lastekodu Kurepesa. Hoolekandekeskuses saab olla 45 Valga linna vanurit kelle kulud katab osaliselt linn ja 15 vanurit tasulisel kohal. Ühe koha arvestuslikuks maksumuseks kujuneb 2010. aastal 8125.- krooni kuus (266.- krooni ööpäev). Töötute Aktiviseerimiskeskus tegeleb töötute probleemide lahendamise ja nende koordineerida on ka kortertüüpi varjupaik isikutele, kes ise ei ole suutnud endale elamispiinda soetada. Lastekodu Kurepesa on koduks aastas keskmiselt 30-le lapsele, kuid laste arv väheneb aasta lõpuks ~25 lapseni. Lisaks pakutakse lastekodu ruumides ka laste turvatoa teenust.

2.6.2 Sotsiaalabi, toetused ja teenused

Sotsiaalabi personalikulude all on 15 koduhooldustöötaja kulud. Toetused on ette nähtud nii puuetega inimestele, vähekindlustatud peredele kui ka sihtrühma toetused – nagu lapse sünnitoetus, esimesse klassi astujate toetus jne.

Sotsiaaliameti toetuste-teenuste 2010. eelarve	kroonides			
	Riigi 2010 eraldised			linn
	TT	korraldamine	p.laste HOT	
Riigieelarvest	7 781 745	334 000	637 680	
Linnaelarvest				4 595 000
KULU	7 781 745	334 000	637 680	4 595 000
Toimetulekutoetus	7 781 745			
Täiendavad sotsiaaltoetused				343 000
toiduainete toetus sissetulekute puudumisel				15 000
ravimitoetus				130 000
dokumendid (passi, elamisloa riigilõivud jms)				15 000
transporditoetus (arstiabiks, erivajad. laste kooli)				25 000
arstiabikulud (visiidi-haiglapäevatasud, protseduurid)				35 000
küttepude ost				45 000
asjaajamiskulud (linna eestkostel in dok.kulud)				10 000
põetus-hooldusvahendid				6 000
invavahendi rent (kargud, ratastool)				2 000
invaabivahendi ost (proteesid, prillid)				28 000
toetus muudeks erakorralisteks väljaminekuteks				32 000
Toetused lastega peredele				425 000
koolitarvete ostuks				30 000
huvialaringide toetus				25 000
koolilõuna soodustus				30 000
lasteaiamaksu soodustus				180 000
koduse koolieeliku toetus				150 000
laste suvelaagri osavõtumaks				10 000
Sihtrühmi toetused				605 000
sünnitoetus				264 000
raamat esmassünnitajale/hooldusperele/lapsendajale				15 000
kolme- ja enamalapseline pere koolitoetus				160 000
ranitsatoetus 156 õpilast (arv teada)				156 000

linna üritused (kruusid, õnnitlemine, paljul.jõulupidu)				10 000
Puuetega inimeste hooldajatoetused (S03)				1 900 000
hooldajatoetus 120 ja 240 kr				500 000
hooldajate sotsiaalmaks (sm määr 1435,50 kr)				600 000
puudega inimese toetus 120 ja 240 kr				800 000
Puuetega laste hooldajatoetuse kulud			637 680	0
hooldajatoetus, 300 kr/kuus				
hooldajate sotsiaalmaks (sm määr 1435,50 kr)				
täiendav sotsiaaltoetus puudega lapsele				
Sotsiaalteenused				693 000
surnuvedu, omasteta isikute matmine				60 000
sotsiaalteenus puudega inimesele				350 000
sotsiaalteenus lastele				130 000
vältimatu sotsiaalabi				3 000
soodushinnaga toitlustamine				150 000
projektitegevuste kaasfinantseerimine (MTÜ-d, allasutused)				
puudega inimese korteri kohandamine				
Sotsiaalteenuste korraldamise kulu		112 000		
sotsiaalpindade remont		112 000		
Linna sotsiaalvaldkonna MTÜ-de tegevuskulud				629 000
Valgamaa Puuetega Inimeste Koda (PIK)				425 000
Valga Linna Pensionäride Liit				9 000
Vene pensionäride alaliit				5 000
Domus Petri Kogu				150 000
Valgamaa Naiste Varjupaik				40 000
Kulud sotsiaalhoolekande administreerimiseks		222 000		0
trükised		3 000		
sideteenused		35 000		
infotehnoloogia		20 000		
bürooarbed		20 000		
inventar (mööbel)		10 000		
sõidukite ülalpidamine		100 000		
õigusabi		34 000		

2.7 Investeeringud

Investeeringuid kasutatakse linnavalitsuse korralduse alusel, läbi viidud riigihangete ja vähempakkumiste selgumisel, eelneva plaani alusel ja erakorraliseks remondiks. Eelarve vastuvõtmise hetkeks ei ole veel teada Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eraldused teedehoiuks ja 2009.a. eelarve jäägid, mida on võimalik investeeringute rahastamiseks kasutada. Eelarves on ainult riiklikud haridusinvesteeringud, mida kasutatakse Valga Gümnaasiumi kolimise ja majutamise ettevalmistamiseks (ruumide remondid teistes hoonetes kus hakkab toimuma õppetöö kapitaalremondi ajal). Täpne investeeringute eelarve koos tööde loeteluga kinnitatakse 2009.a. eelarvejääkide suunamise otsuse juurde.

1. FINANTSEERIMISTEHINGUD

Finantseerimistingute eelarves kajastuvad laenude tagasimaksud ja uute laenude võtmine. Kulude kokkuhoiust tingitud kassajääk lülitatakse 2010.aasta eelarvesse iseseisva õigusaktiga.

Laenude maksmine 2010.aastal

	Laenu tagastamine	Laenude teenindamine		Kokku
		Intress	Lepingu sõlmimine	
				0
Arvelduskrediit		89300	40000	129300
KIK-i laen	545100	314000		859100
KIK-i uus laen		220000		220000
Spordihalli ehituslaen	5100000	1081600		6181600
Kokku	5645100	1704900	40000	7390000

Uue laenuna võetakse 2010. aastal Keskkonnainvesteeringute Keskuselt (KIK) 8 968 600 krooni vee ja kanalisatsioonitrasside ehitamise kaasfinantseerimiseks.

Imbi Rõivassepp
Rahandusameti juhataja